

Ich suche nicht das Mandat, sondern ich habe mich zu dessen Uebernahme bereit erklärt, als ich darum ersucht wurde, weil ich mich in einem so wichtigen Momente dem Dienste des Vaterlandes nicht entziehen wollte. Ich werde daher auch nicht um ein Vertrauen bitten, das mir nicht spontan entgegen gebracht wird, und neidlos eine andere Persönlichkeit auf dem Platze sehen, der früher mir zugedacht war, sobald die Majorität der Wähler in derselben eine bessere Vertretung ihrer Interessen zu finden hofft. Nach meiner Anschauung, und ich glaube, Euer Hochwürden dürften mir hierin beistimmen, kann in einem solchen Falle, in dem sich zwei Fraktionen einer und derselben Partei gegenüber stehen, nur Eines den Ausschlag geben, der Patriotismus. Dieses Gefühl, und nicht persönliche Sympathien und Antipathien muss die Minorität bestimmen, ihre Wünsche jenen der Majorität unterzuordnen, damit nicht der alte Wahlspruch: „duobus litigantibus tertius gaudet“ eine neue Bekräftigung erhält. Suchen Sie daher unter dieser Fahne für die Einigung der feindlichen Brüder zu kämpfen; sie dürfte Sie am sichersten zum Siege führen.“ —

Zdaj pa naj ves nepristranski svet sodi, kakošen „resnicoljub“ je „Slov. Narod“, ki o tem pismu svojim „vernim“ z mastnimi črkami poroča, da Hohenwart slovenskega narodnega programa ne podpiše i se sploh na nič ne veže, temuč samo mandat sprejme.

Tužna domovina, ki nam je take sleparje rodila!

A. D. Pivčani.

Gospodarske stvari.

Predivstvo na Kranjskem.

Spisal Piskár.

(Dalje.)

Da razvidimo še bolj od druge strani surovi pridelek in razmero, koliko v vsaki gori navedeni deželi zemlja dá, naj sestavimo še primer, koliko priraste v vsaki posebej prediva in semena na prostoru avstrijskega orala in koliko vrže surovi dohodek.

Irska pridelala 890 funtov prediva po

40 kraje 356 gold. — kr.

Glavice so vredne za pičo 22 „ — „

Dohodki znesó skupaj 378 gold. — kr.

Stroški pa 218 gold.

Jim ostane dobička 160 „

Belgija pridelala 614 funtov prediva

po 41 kraje 251 gold. 74 kr.

Semena 10 vaganov po 7 gld. 60 kr. 76 „ — „

Dohodki znašajo skupaj 327 gold. 74 kr.

Stroški pa 109 gold. 74 kr.

Jim ostane dobička 218 gold.

Na Nemškem pridelajo 546 funtov

prediva po 45 kraje 246 gold. 70 kr.

Semena 6¹/₁₀ vaganov po 6 gold. 39 „ 60 „

Dohodki znesó skupaj 285 gold. 30 kr.

Stroški pa 169 gold. 30 kr.

Ostane dobička 117 gold.

Na Českem pridelajo 630 funt. pre-

diva po 30 kr. 189 gold. — kr.

Semena 6 vaganov po 6 gold. 60 kr. 39 „ 60 „

Dohodki znesó skupaj 228 gold. 60 kr.

Stroški pa 118 gold. 60 kr.

Ostane dobička 110 gold.

Na Kranjskem pridelamo 680 fun-

tov prediva po 28 kr. 190 gold. 40 kr.

Semena 8 vaganov po 6 gold. 48 „ — „

Dohodki znesó skupaj 238 gold. 40 kr.

Stroški znesejo pri nas 172 gold. 50 kr.

Nam ostane dobička 65 gold. 90 kr.

Iz teh primer razvidimo in se učimo marsikaj, posebno pa vidimo, da v pridelovanju ste Irska in Belgija na najvišji stopinji. Irska pridelala celó viši pridelek memo Belgije in le sila visoki stroški pridelovanja in izdelovanja na Irskem so vzrok, da ima Irska manj čistega dobička kot Belgija. Od druge strani so pa stroški v Belgiji sila nizki, in vsled teh nizkih stroškov, in ker ima pridelek ličnost in visoko ceno, je Belgijancem mogoče tako visok dobiček si pridobiti. Na Irskem pridelajo razmerno največ prediva, semena pa ne, ker s tistim lanom, ki je za predivo, ne čakajo, da bi seme dozorelo, marveč imajo glavice le za živinsko pičo. Lan za seme pa posebej rujejo in ga dadó popolnoma dozoreti. Belgijanci pa pridelajo vse skupaj, predivo in seme, in sicer semena jako obilno.

O poslednjih treh primerah na Nemškem, Českem in Kranjskem pa smemo sploh reči, da so si v surovem pridelku precej enake, in da se mi smemo in moremo z Nemci in Čehi meriti, da! v obilnosti pridelka prekosimo še une in te. Edini razložek je ta, da Nemci in sedaj že tudi Čehi pridelujejo precej ličnejše in toraj dražje predivo, memo nas, toda to tudi mi moremo doseči, ako nastopimo pot napredka.

Iz vsega tega moremo pa spet mnogo razmišljovati in marsikaj se učiti.

Statistika čebelarstva v Avstriji.

Pod tem naslovom naš novi časnik „Slovenska čebela“, od katerega smo dozdej 3 liste dobili, zanimivo popisuje stan čebelarstva v našem cesarstvu in med drugim pravi:

„Po vsej srednji Evropi se čebelarji gotovo z žalostjo spominjajo 1870. leta, ter si skušeni prezimovanja čebel gotovo več ne želijo. Po nekaterih deželah, kakor ravno na pr. po Koroškem, Kranjskem, Hrvaškem i. dr. je zima tretji del, tudi polovico panjev pokončala. Cena medú je poskočila po marsikaterih deželah na 20 do 30%. Resnica je pa, da po Nemškem, kjer je sploh Dzierzonski panj v navadi, niso tisto leto tolike škode trpeli, kakor pri nas. Tu pa je tudi naloga našega delovanja, ker gotovo je, da pridelki so stanovitiši pri čebelarstvu s premakljivimi, kakor z nepremakljivimi satniki; zato namreč, ker pri Dzierzonovem panju se dá pri nenavadnih okoliščinah, na pr. zimi itd. marsikaj pomagati, pri družih pa nič.

Tu bi bilo gotovo truda vredno na tanko pozvedovati, v kaki primeri je po deželah čebelarstvo s premakljivim proti nepremakljivemu delovanju.

Če v naslednjih številkah poskušam malo k temu pripomoči, naj to ne velja kot pribita resnica, ampak le kot mali pripomoček k daljnemu pozvedovanju. Jaz navodim le kar številke razposlanih čebelnih panjev v razne dežele, ter mislim, da se ne motim, če dostavljam, da, kjer je večja ljubezen do umnega čebelarstva, ondi je tudi večje število Dzierzonovih ali po njegovi sistemi prenačenih panjev.

Od skupnega števila razposlanih panjev je šlo v dežele našega cesarstva 40% in sicer:

V Šlezijo 384 panjev ali 2.2% vseh leta 1869 naštetih panjev; na Moravsko 716 panjev ali 1.1%; na Cesko 870 panjev ali 0.6%; na spodnje Avstrijsko 248 panjev ali 0.4%; na zgornje Avstrijsko 162 panjev ali

0.4%; v vse druge dežele ta in unkraj Litave le 90 panjev. — Iz tega bi se znalo in smelo sklepati, da je v Šleziji največ Dzierzonovih panjev (saj tudi Dzierzon v Šleziji prebiva — se ve da v Pruski), potem na Moravskem, Českem itd. Če na priliko vzamemo, da ima vsaki peti čebelar panjove s premakljivimi satniki, bi jih bilo po tem takem v Šleziji 1920 panjev, ali $\frac{1}{9}$ vseh naštetih panjev, na Moravskem 3500 ali $\frac{1}{20}$, na Českem 4300 ali $\frac{1}{35}$ itd.

Iz tega se tudi razvidi, da čebelarstvo največe npravne in denarne podpore potrebuje v Galiciji, po Solnograškem, Tirolskem, Koroškem, Kranjskem in Štajarskem itd.

Toliko imenitna in podučna je prava statistika za posamesnega umnega čebelarja in za vlado še posebno, ker brez statistike vlada po temi tava in denarno pomoč le po naključji deli. (Dal. prih.)

Postava,

veljavna za vojvodino Kranjsko,

s katero se razglasajo določbe o posredovalstvih za poskušanje poravnave med strankami v prepiru.

(Dalje.)

Opravični odbor posredovalstva.

§. 10. Obvod posredovalstva obsega kraj, za katerega je postavljeno.

§. 11. Iz obzira na stranke je posredovalstvo opravičeno, poravnave poskušati, ako ima katera izmed strank v kraju posredovalstva svoje bivališče ali ako le nekaj časa v njem živi.

§. 12. Iz obzira na stvar je treba opravični odbor posredovalstva soditi po §. 1. postave od 21. septembra 1869. leta.

Postopanje posredovalstva.

§. 13. Postopanje pri vvodu poravnanih poskušanj, pri sklepanji in pisanji poravnave in potrebnosti za njihovo eksekutorično pravno moč določuje splošno že postava od 21. septembra 1869. l. št. 150 drž. zak.

§. 14. Posebno pa more posredovalstvo gotove dni naprej za to odbrati, kedaj morejo stranke tudi brez poprejšnje napovedi k njemu priti k poravnani poskušnji.

Ta določba dni naj se po obvodu posredovalstva dobro okliče.

Red, po katerem se imajo zaupni možje v svojih uradnih opravilih vvrstiti, odloči vodja posredovalstva.

§. 15. Preporna zadeva se lahko ustmeno ali pisмено posredovalstvu napové. V napovedi se mora naznaniti imé strank, kraj, kjer živé, potem vzrok prepira.

§. 16. Ako obe stranki pri posredovalstvu skupaj pridete, naj se obravnava zaradi poravnani, ako je mogoče, takoj začne.

Ako bi to ne moglo biti, ali če pride samo ena stranka, naj odloči vodja posredovalstva čas obravnave, h kateri naj povabi obe stranki.

Ako strank ni na povabilo in če se po okoliščinah kaže, da ne mislijo k poravnani priti, jih uradno ni treba več vabiti.

§. 17. Strankam je na voljo dano, da k poravnani osebno k posredovalstvu pridejo, ali pa njihovi pooblaščenici.

§. 18. Pred začetkom poravnave se mora posredovalstvo naprej prepričati: a) da so stranke taiste, za katere se razodenejo, in da se morejo same zastopati; b) da stranke, katere bi se zaradi maloletnosti, varstva, konkurza ali iz katerega drugega vzroka ne mogle same zastopati, one osebe zastopajo, ki jih imajo po postavi

pred sodnijo zastopati; c) ako pooblaščenici pridejo, da prinesó pooblastilo za sklenitev poravnave seboj.

Zaupni možje naj pred začetkom poravnave strankam izrekoma naznanijo, da se to, kar stranke rekó pri poravnani, ako bi se ne posrečila, pri poznej pravdi ne more zoper nje obračati. (§. 4. postave od 21. septembra 1869. leta.)

§. 19. Posredovalstvo ima obe stranki zaslišati, nju dokazila presoditi ter preporno reč — ako je mogoče — z lepo poravnati.

O poravnani se nimajo zapisniki delati.

Ako se stranke sklicujejo na priče in zvedence ter jih po poravnani seboj pripeljejo, naj se poslednjim predložé v pojasnenje stvari primerna vprašanja. Vabil pa posredovalstvo pričam in zvedencem nima pošiljati.

Za ogled na mestu, kateri bi ne bil brez stroškov, sme posredovalstvo pogoj staviti, da jih stranke naprej plačajo.

§. 20. Začeta poravnava se ima dotle nadaljevati, da se dožene ali da se posredovalstvo prepriča, da ostane poskušnja poravnave brez vspeha.

Na prošnjo obeh strank se sme začeta poravnava na primeren čas preložiti.

§. 21. Pri sklepanji poravnave naj gleda posredovalstvo na to, da se na tanko izreče dolžnost poravnave v kapitalu in obrestih in čas, kedaj se ima plačati; da se drugi iz preporne reči po njenih lastnostih izvirajoči pogoji dobro določijo, in da se ugane znesek povračila za stroške, ako bi se zahtevali.

§. 22. Kako naj se sklenjena poravnava v bukve posredovalskega urada vpiše, določuje postava od 21. septembra 1869. leta.

K uradnim bukvam je treba alfabetičnega registra z imeni strank z dodano stranjo bukev, na kateri je poravnava vpisana.

§. 23. Pri posredovalstvih, ki imajo veliko opravila, naj se piše posebni vložni (opravični) protokol, v katerega se imajo došli oglasi in na podlagi teh strankam poslana povabila in tudi ta okoliščina zapisovati, ali se je poravnalo in ali se je poravnava sklenila ali ne. (Kon. prih.)

Vojaška služba in pa bogoslovci.

Pruska „Deutsche Zeitung“ je unidan pod naslovom „Ni ga dneva brez ljubezni za klerikalce“ težkega srca prinesla novico, da je „katoliškemu“ ministru nauka dr. Stremajerju se vendar posrečilo, da mu je vojni minister dovolil dotični §. vojne postave tako tolmačiti, da tudi tisti bogoslovci, ki so že v 8. razredu gimnazije asentirani bili, brez ovire (anstandslos) smejo za mašnike posvečeni biti. — „Sopet kos privilegije za pobožne sovražnike naših državnih temeljnih postav!“ tako sklepa „D. Zeitg.“ to bridko jej poročilo. — In vendar s to koncesijo ne bo duhovstvu dosti pomagano.

Podučne stvari.

Kako hitro tiči leté.

Jastrebi in nekateri drugi tiči premerijo v eni uri blizo 30 milj, gaga (divja gos) 14 milj. Kolikor se je moglo po opazovanji dokazati, preletí navadna vrana skoro pet milj v eni uri, toraj se lahko skuša z železniškim vlakom, ki ni brzovlaške hitrosti. Navadna lastavica zamore po 16 milj v eni uri preleteti, planinska pa 3krat toliko, toraj 48 milj. Sokol, lastnina Henrika IV., kralja Francoskega, všel je iz